

O tomhle máme mlčet? Eduard Chmelár k Ukrajině úplně jinak

20.06.2022 4:44 | Rozhovor

Zpochybňuje řešení ukrajinské krize svržením Putina stejně jako relevanci prohlášení o genocidě. Evropské země se musí soustředit na vlastní soběstačnost. Dodáváním zbraní klidu nedocílí. Srovnává ruskou agresi s konflikty USA v Iráku či v Afghánistánu. Slovenský akademik Eduard Chmelár hovořil s ParlamentnímiListy.cz.

Foto: **Repro Youtube**

Popisek: **Eduard Chmelár, kandidát na prezidenta Slovenska**

reklama

V současné době se vedou nejrůznější polemiky jak o údajně značně neuspokojivém zdravotním stavu Vladimira Putina, tak dokonce i o údajném atentátu na jeho osobu. Jaké by byly podle vás případné dopady Putinova odchodu z funkce?

Já se upřímně řečeno děším právě toho, co přijde po Putinovi. Jestli si někdo myslí, že odstraníme Putina – a bude nové Rusko, tak bude zklamaný.

Alternativou k současnému ruskému prezidentovi může totiž nakonec být člověk daleko radikálnější a pro svět ještě mnohem nebezpečnější. Takovéto extrémní síly se v Rusku derou k moci a Putin sám je musel a zatím ještě stále zvládá neutralizovat.

Státy EU se nedávno shodly na plánu na výrazné omezení dovozu ruské ropy a snaží se hledat cestu i v případě plynu. Otázka je, zda se tím něco vyřeší, zda to není jen prázdné morální gesto?

Je neuvěřitelné, když někdo začne s tím, že nákupem ruské ropy a plynu financujeme válku. My ale rozhodně neplatíme za válku! Platíme za plyn, protože potřebujeme plyn, abychom mohli provozovat ekonomiku, která nás živí a díky níž neumřeme hlady!

V Česku se v posledních týdnech množí protesty týkající se dalších narůstajících financí, které vláda průběžně posílá na konto Ukrajina. Ponejvíce ve formě zbraní. Jaká je situace na Slovensku?

Stejná, ne-li ještě horší. Jak tvrdím dlouhodobě, náš stát má své priority špatně nastavené. Je zvrácené, když ministr dopravy oznámí, že železnice plánují zrušit třetinu vlaků a propustit stovky zaměstnanců, protože jim v rozpočtu chybí 24 milionů eur – a vláda den na to schválí další zbraně pro Ukrajinu za 21 milionů. A ty nám podle ministra obrany nebudou chybět! To je absurdní.

Vidíte problém v tom, že politici rozhodují o penězích tak, jako by si vůbec neuvědomovali, že jsou to veřejné peníze, tedy finance všech?

Určitě. Ten státní majetek v tomto případě vypadá spíše jako nějaké soukromé feudální léno, ze kterého si páni mohou rozdělovat, kolik a kam se jim zlíbí. Neexistují žádné mechanismy, žádná pravidla, žádná politická kultura, která by zabránila takovým zvráceným rozhodnutím.

V souvislosti s invazí na Ukrajině zaznívají i hlasy kritizující přístup slovenské prezidentky Zuzany Čaputové. Vy jste jedním z těchto kritiků – jaké jsou vaše důvody?

Protože ona si zřejmě svou funkci velitelky ozbrojených sil spletla s pozicí obchodníka se zbraněmi. Na Ukrajině řekla, že „ladí details prodeje dělostřelectva“. Od kdy je tohle role hlavy státu?

A pak jde na tiskovku a tam si s celým svým týmem včetně mluvčího a poradců obleče tričko s nápisem „Za vítězství Ukrajiny!“ Považuji to za vrchol nevkusu, ve kterém si spletla svůj úřad s politickým aktivismem. Tak hysterickou Zuzanu Čaputovou jsem ještě neviděl, když nadšeným hlasem oznámila, že vidí „velké utrpení“, a řekla, že včera zažila „asi jeden z nejemotivnějších dnů“ ve svém životě. Hrála si na vojenskou expertku – prý podle toho, co viděla, se jedná o cílené zničení Ukrajiny Ruskem.

Takto to ale vidí patrně většina lidí, tedy především vinu Ruska jako agresora?

Ale tak černobílý svět není. Vina tu jistě je, ale jakou mají vinu například naši spojenci na tom, co se za dvacet let odehrálo v Afghánistánu – nebo na to už se ptát nemáme? To máme o těchto zločinech prostě mlčet?

Jste si jistý, že lze tyto dvě události relevantně srovnávat?

Nepochybně, nevidím důvod, proč by to nemělo být relevantní. Ale nemusíme přece mluvit jen o Afghánistánu. Stačí nahlédnout do palestinského pásma Gazy, kde je ničení budov každodenní realitou.

Dobrá, ale to jsou důvody, proč nepodpořit Ukrajinu? To, že na světě existují i jiná ohniska konfliktů?

To jistě ne. Ale přece nelze vykládat, že proto, že chceme mír nebo že je to v našem ekonomickém a geopolitickém zájmu, tak podpoříme Ukrajinu ve válce. Tohle je prostě hrozný oxymóron. Je znesvěcení důležitosti míru používat ho v tomto kontextu. Mír není komodita, není to žádný netransparentní nákup obrněných transportérů, mír je nejvyšší hodnotou lidstva.

Víte, je mi opravdu líto, že zním jako cynik, když jde o tak tragické události, ale dávám přednost faktům před emocionální manipulací: Stejně tak jako když někdo vytahuje v souvislosti s Ukrajinou slovo genocida. Postavit Židy či Armény (což jsou statisíce až miliony obětí) na stejnou úroveň s vraždami několika tisíc Ukrajinců, u kterých navíc není dostatečně dokázáno, zda byli primárními, nebo vedlejšími cíli útoků, je nechutné zneužívání lidské bolesti.

To bychom pak museli nejprve vysvětlit, proč se masivní vražda statisíců lidí v Iráku a Afghánistánu americkou armádou nepočítá jako genocida. Nikdy se nesmím s tímto válečným konfliktem, nemůžu se smířit s tím, že dva největší slovanské národy byly tak tragicky postaveny proti sobě.

Ale i přes všechnu tragédii musíme mít sílu říkat pravdu – tato válka není ani nejhorší, ani největší. Ona je prostě jenom nejvíce medializovaná, a mám-li říct sarkasticky – brzy bude více politických návštěv Kyjeva než skutečných obětí. Nesmíme ztrácet zrak – pokud ho ztratili ti, kteří by nás měli dostat z této krize.